

STANDARD ZANIMANJA

TEHNIČAR/ TEHNIČARKA AUDIO REALIZACIJE

SADRŽAJ

---

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU	2
2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3. KLJUČNI POSLOVI	4
3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	6
3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	7
3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	13
3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	14
3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	15
3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	16
3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	17
3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE	18
3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	19
3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	20
4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU	21
5. REFERENTNI PODACI	22

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: TEHNIČAR/ TEHNIČARKA AUDIO REALIZACIJE

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

Tehničar audio realizacije organizuje, priprema i koordinira aktivnosti za potrebe ozvučavanja, snimanja i post produkcije različitih audio sadržaja. Vršiti ozvučavanje muzičko scenskih događaja i javnih govora, snimanje i produkciju audio sadržaja, arhiviranje i obradu snimljenog audio i MIDI materijala u adekvatnim digitalnim audio programima. Asistira dizajneru zvuka i muzičkom i muzičkom producentu kod kompleksnih projekata i vrši osnovno dizajniranje zvuka i komponovanje u MIDI formatu. Obavlja poslove sa ciljem održavanja funkcionalnosti audio opreme uz primjenu mjera zaštite na radu, zaštite zdravlja i životne sredine.

KOMPETENCIJE

Tehničar audio realizacije:

- Planira aktivnosti i sopstveni rad za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
- Organizuje sopstveni rad za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
- Vršiti ličnu pripremu i pripremu pratećih aktivnosti za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
- Priprema audio opremu za potrebe realizacije audio sadržaja
- Vršiti ozvučavanje muzičko scenskih događaja i javnih govora
- Vršiti snimanje i produkciju audio sadržaja
- Vršiti obradu snimljenog audio i MIDI materijala u skladu sa svojim nadležnostima
- Asistira dizajneru zvuka i muzičkom producentu kod kompleksnih projekata
- Vršiti osnovno dizajniranje zvuka i komponovanje u MIDI formatu
- Određuje cijene usluga snimanja i post produkcije audio sadržaja
- Vodi poslovnu dokumentaciju iz domena svoga rada
- Rukovodi radom radnika zaduženih za snimanje i post produkciju audio sadržaja
- Prati dinamiku rada radnika zaduženih za snimanje i post produkciju audio sadržaja
- Primjenjuje normative i standarde rada u audio produkciji
- Obezbeđuje funkcionalnost sredstava za rad
- Komunicira sa saradnicima i poslovnim partnerima u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i etike
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline, u skladu sa propisima

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Planiranje aktivnosti i sopstvenog rada za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu - Organizacija sopstvenog rada za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Lična priprema i priprema pratećih aktivnosti za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Priprema audio opreme za potrebe realizacije audio sadržaja - Ozvučavanje muzičko scenskih događaja i javnih govora - Snimanje i produkcija audio sadržaja - Obrada snimljenog audio i MIDI materijala u skladu sa svojim nadležnostima - Asistiranje dizajneru zvuka i muzičkom producentu kod kompleksnih projekata - Izvođenje osnovnog dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Određivanje cijena usluga snimanja i post produkcije audio sadržaja
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Vođenje poslovne dokumentacije iz domena svoga rada
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Rukovođenje radom radnika zaduženih za snimanje i post produkciju audio sadržaja
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Praćenje dinamike rada radnika zaduženih za snimanje i post produkciju audio sadržaja
Obezbeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena normativa i standarda rada u audio produkciji
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Obezbeđivanje funkcionalnosti sredstava za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikacija sa saradnicima i poslovnim partnerima u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i etike
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline, u skladu sa propisima

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje aktivnosti i sopstvenog rada za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Pregleda dnevni raspored **planiranih poslova** za potrebe realizacije **audio sadržaja** kao i osnova komponovanja i aranžiranja muzike
  - Planirani poslovi:** priprema audio opreme za potrebe realizacije audio sadržaja, ozvučavanje muzičko scenskih događaja i javnih govora, snimanje i produkcija audio sadržaja, obrada snimljenog audio i MIDI materijala, asistiranje dizajneru zvuka i muzičkom producentu kod kompleksnih projekata, izvođenje osnovnog dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu i dr.
  - Audio sadržaji:** muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.
- Analizira raspoloživu **audio opremu**, kao i potrebe za snimanjem i post produkcijom audio sadržaja
  - Audio oprema:** mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.
- Analizira video sadržaj ili dramski tekst u cilju komponovanja i aranžiranja primjenjene muzike u adekvatnom emocionalnom tonu
- Planira sopstveni rad u skladu sa rasporedom planiranih aktivnosti, hitnih intervencija i potrebama audio realizacije
- Planira vremenski okvir za komponovanje i aranžiranje
- Planira muzički koncept, određujući vremenski okvir za komponovanje i aranžiranje
- Planira izbor akustičkih ili elektronskih instrumenata koji odgovaraju atmosferi i tehničkim zahtjevima projekta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata i akustičkih svojstava)
- Planiranje i organizacija rada za potrebe snimanja i post produkcije muzičkog događaja, filma, televizijske i radio emisije
- Snimanje i post produkcija muzičkog događaja, filma, televizijske i radio emisije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u radu
- Audio oprema

3.1.2. Ključni posao: Organizacija sopstvenog rada za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Procjenjuje vrijeme trajanja planiranih aktivnosti za potrebe audio realizacije, dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
- Planira aktivnosti za snimanje i post produkciju **audio sadržaja**
  - Audio sadržaji:** muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.
- Planira raspored korišćenja raspoložive **audio opreme**
  - Audio oprema:** mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.
- Postavlja jasne ciljeve, definišući rokove i radno vrijeme, kako bi se osigurala efikasnost i kvalitet u dizajniranju zvuka i komponovanju u MIDI formatu
- Prilagođava softver, hardver i muzičke instrumente specifičnim zahtjevima projekta, optimizujući kvalitet produkcije
- Komunicira sa kompozitorima, rediteljima, producentima i izvođačima, kako bi uskladio umjetničke i tehničke aspekte muzičke realizacije
- Vršiti izbor izvođača i organizaciju vremenskih termina za snimanje
- Organizuje sopstveni rad u skladu sa planom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove komponovanja i aranžiranja
- Osnove dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu
- Organizacija rada za snimanje i post produkciju audio sadržaja
- Audio oprema
- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata i akustičkih svojstava)

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Lična priprema i priprema pratećih aktivnosti za potrebe realizacije audio sadržaja, kao i osnova dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Vršiti ličnu pripremu za rad, u skladu sa **etičkim kodeksom** i standardima struke
  - Etički kodeks:** lična i radna higijena, radna odjeća i obuća, način i upotreba sredstava za rad
- Priprema prateću **dokumentaciju** za potrebe snimanja i post produkcije audio sadržaja
  - Dokumentacija:** košuljice muzičkog programa, izvještaji, liste tehničkih zahtjeva i dr.
- Priprema i sortira snimljene materijale, potrebne za post produkciju audio sadržaja
- Informiše saradnike o **zahtjevima** za snimanje i post produkciju audio sadržaja
  - Zahtjevi:** rider list/lista tehničkih zahtjeva, stage plot/nacrt scene i dr.
- Vršiti provjeru tehničke ispravnosti audio opreme i mikrofona, potrebnih za snimanje i/ili produkciju
- Predlaže/bira snimljene materijale za potrebe post produkcije audio sadržaja
- Vršiti izbor muzičkog programa, virtuelnih instrumenata, plaginova i semplova, kako bi osigurao efikasnost i kvalitet u komponovanju i aranžiranju primjenjene muzike
- Kreira novi projekat u skladu sa odgovarajućim sample rate u DAW za potrebe komponovanja i aranžiranja, arhivirajući ga na adekvatan način
- Priprema projekat sa otvorenim virtualnim instrumentima i plaginovima, u skladu sa potrebama komponovanja i aranžiranja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove audiotehnike
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u radu
- Muzička pismenost (muzički instrumenti i ansambli, istorija muzike – epohe, stilovi, pravci, žanrovi)
- Softveri za obradu podataka

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Priprema audio opreme za potrebe realizacije audio sadržaja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Vršiti izbor **audio opreme**, u cilju pripreme za realizaciju odgovarajućeg **audio sadržaja**

Audio oprema: mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.

Audio sadržaji: muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.

- Provjerava ispravnost audio opreme
- Vršiti postavljanje i povezivanje audio opreme u odgovarajući audio sistem
- Vršiti **provjeru funkcionalnosti** audio sistema

Provjera funkcionalnosti: testiranje opreme, balansiranje zvuka (vokal, instrumenti, efekti), kontrola monitoringa (testiranje monitora za izvođače i tehničkog tima, test snimanja (testiranje audio interfejsa i osiguranje zvuka u cilju obezbjeđivanja kvaliteta), podešavanje bežičnih tehnologija i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove akustike
- Osnove audiotehnike
- Poznavanje audio opreme

3.3.2. Ključni posao: Ozvučavanje muzičko scenskih događaja i javnih govora

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Vršiti finalnu postavku mikrofona, monitora, zvučnika, pojačala i miksera na sceni
- Vršiti **podešavanje** scenskog monitoringa, u skladu sa potrebama izvođača
  - Podešavanje:** vrste zvuka, preferencija za poziciju monitora (na bini ili podu, bežični monitori i dr.), prilagođavanja zvuka u skladu sa specifičnim potrebama izvođača i dr.
- Podešava **parametre** audio sistema u odnosu na prostor
  - Parametri:** frekvencijski opseg, nivo signala, equalizacija, nivoi zvučnika, krosovski filteri, reverberacija, distorzija, dinamički opseg, kvalitet signala, zvučni prikaz, komprimiranje i dr.
- Ozvučava muzičko scenske događaje i javne govore

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove akustike
- Osnove audiotehnike
- Poznavanje audio opreme i audio softvera

3.3.3. Ključni posao: Snimanje i produkcija audio sadržaja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Vršiti izbor **audio opreme** za potrebe snimanja i produkcije **audio sadržaja**

Audio oprema: mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.

Audio sadržaji: muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.

- Vršiti **snimanje** audio sadržaja u skladu sa svojim nadležnostima

Snimanje: audio i midi signala

- Vršiti provjeru i izbor **snimljenog materijala**, odgovarajućeg audio sadržaja

Snimljeni materijal: višekanalni digitalni zapisi, zvučni efekti/foli art i dr.

- Vršiti **obradu** snimljenog materijala u skladu sa svojim nadležnostima

Obrada: ekvilizacija, kompresija, otklanjanje eventualnih problema (šumovi, frekvencije, zvukovi prouzrokovani neispravnom opremom i električnim instalacijama) i dr.

- Priprema snimljene materijale za post produkciju u skladu sa svojim nadležnostima

- Vršiti pravilno sortiranje i arhiviranje snimljenog materijala u skladu sa potrebama produkcije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove poznavanja istorije filma i muzike
- Osnove akustike
- Osnove audiotehnike
- Poznavanje audio opreme
- Snimanje i realizacija audio sadržaja
- Obrada snimljenog audio i MIDI materijala
- Muzička pismenost (osnove klasične i moderne kompozicije, MIDI)
- Muzička i filmska produkcija

3.3.4. Ključni posao: Obrada snimljenog audio i MIDI materijala u skladu sa svojim nadležnostima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Priprema snimljeni audio i MIDI materijal u adekvatnim **programima za obradu zvuka**
Programi za obradu zvuka: Cubase, Pro Tools, Nuendo, Logic Pro i dr.
- Vršiti **montažu** (editing) zvučnih efekata, snimljenog materijala i pripreme za miks
Montaža: skraćivanje, produžavanje, čišćenje signala od šuma, snimanje foli arta, osnovno poznavanje digitalnih tehnologija (plag inova) i dr.
- Vršiti osnovnu **obradu** snimljenog materijala u skladu sa svojim nadležnostima
Obrada: frekvencijska, vremenska i dinamička, MIDI mapiranje, korišćenje muzičkih i zvučnih efekata i dr.
- Vršiti **proces miksanja** snimljenog materijala i dizajna zvuka u skladu sa svojim nadležnostima i osnovama muzičke kompozicije i filma
Proces miksanja: određivanje nivoa, dinamičkog, prostornog i frekventnog balansa između signala
- Vršiti **proces masteringa** snimljenog materijala
Proces masteringa: završna obrada signala i dinamičkog prilagođavanja za različite vrste medija

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Programi za obradu zvuka
- Montaža i obrada snimljenog audio i MIDI materijala
- Poznavanje frekvencijskih opsega
- Poznavanje audio formata i medija
- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata, akustičkih svojstava i osnova klasične i moderne muzičke kompozicije i MIDI-ja)
- Poznavanje istorije muzike i filma

3.3.5. Ključni posao: Asistiranje dizajneru zvuka i muzičkom producentu kod kompleksnih projekata

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Snima ADR (automated dialogue recording) na odgovarajućim **uređajima** za potrebe dizajna zvuka
Uređaji: Field recorder i sistem za snimanje ADR u studiu
- Snima Foley ART u odgovarajućim uređajima za potrebe dizajna zvuka
- Snima ambijente za potrebe dizajna zvuka koristeći Field recorder
- Radi grubu montažu i sinhronizaciju zvuka u odgovarajućim **softverima** za potrebe dizajniranja zvuka i muzičke produkcije

Softveri: Pro tools i Nuedndo

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Snimanje ADR
- Snimanje Foley ART
- Snimanje ambijenata za potrebe dizajna zvuka
- Gruba montaža i sinhronizacija zvuka

3.3.6. Ključni posao: Izvođenje osnovnog dizajna zvuka i komponovanja u MIDI formatu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Razvija melodijsku, harmonsku i ritmičku osnovu koja oslikava tematiku
- Bira odgovarajuće instrumente, sintisajzere i VST instrumente u zavisnosti od žanra, atmosfere i zvučne slike koju želi postići unutar DAW-a
- Koristi visokokvalitetne pluginove za obradu zvuka kako bi oblikovao ton, dodao prostor i optimizovao miks unutar projekta
- Programira pravilno MIDI sekvence, vodeći računa o svim midi kontrolama kojima precizno kontroliše dinamiku, artikulaciju, ekspresiju i tonsku boju
- Komponuje male forme za različite instrumentalne sastave, kreirajući sopstvene aranžmane
- Prilagođava trajanje, naglaske i promjene u muzici prema montaži i dramaturgiji sadržaja
- Obraća pažnju na balans frekvencija i dinamiku u miksu, koristeći ekvalizaciju, kompresiju i druge alate kako bi svi elementi jasno i harmonično funkcionisali zajedno

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove dizajniranja zvuka
- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata i akustičkih svojstava)
- Osnove dizajna zvuka
- Komponovanje u MIDI formatu

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Određivanje cijena usluga snimanja i post produkcije audio sadržaja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Izračunava utrošak audio opreme i mikrofona za potrebe snimanja i post produkcije **audio sadržaja**
Audio sadržaji: muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.
- Prati cijene usluga snimanja i post produkcije audio sadržaja
- Obračunava osnovne kalkulacije utroška audio opreme, za usluge koje pruža klijentima
- Određuje cijene usluga snimanja i post produkcije audio sadržaja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Kalkulacija cijena
- Vođenje evidencije utroška audio opreme
- Evidencija radnog vremena i učinka
- Određivanje cijene usluga

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje poslovne dokumentacije iz domena svoga rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Vodi evidenciju o planiranim snimanjima i post produkciji **audio sadržaja**

Audio sadržaji: muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, podcasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.

- Vodi evidenciju o snimljenim muzičkim događajima, filmovima, televizijskim i radio emisijama
- Vodi arhivu o snimljenim i distribuiranim audio sadržajima, za period definisan ugovorima
- Priprema periodične izvještaje o svom radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Administrativni poslovi u audio produkciji

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje radom radnika zaduženih za snimanja i post produkciju audio sadržaja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Organizuje, u okviru svojih nadležnosti, rad **lica** zaposlenih za snimanje i post produkciju audio sadržaja, u skladu sa njihovim opisom posla, obimom trenutnog posla i preuzetog posla
Lica: kabloman, pomoćnik audio operatera, audio operater i dr.
- Vršiti raspodjelu radnih zadataka, licima zaduženim za snimanje i post produkciju audio sadržaja, u skladu sa njihovim nadležnostima i preuzetim poslom
- Vršiti po potrebi, preraspodjelu radnih zadataka, u cilju poštovanja rokova za preuzeti posao
- Preduzima mjere usljed nepoštovanja rokova, u skladu sa procedurama poslovanja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u audio produkciji

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Praćenje dinamike rada radnika zaduženih za snimanje i post produkciju audio sadržaja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
<p>Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prati kvalitet rada lica zaposlenih za snimanje i post produkciju audio sadržaja <p style="margin-left: 40px;">Audio sadržaji: muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.</p> - Kontrolirše dinamiku i radni učinak lica zaduženih za snimanje i post produkciju audio sadržaja - Izvještava pretpostavljene o realizovanim aktivnostima u okviru svojih nadležnosti - Traži podršku od pretpostavljenih, u cilju završetka preuzetog posla, povjerenog tima <p style="margin-left: 40px;">Podrška: snabdijevanje potrebnom opremom, obezbjeđivanje optimalne funkcionalnosti opreme, rješavanje konflikata i dr.</p>
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none"> - Procedure rada u audio produkciji - Organizacija rada - Timski rad

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Primjena normativa i standarda rada u audio produkciji

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Izvršava poslove i radne zadatke, u skladu sa važećim pravilima i propisima iz oblasti audio produkcije
- Korisiti pravilno audio opremu i mikrofone u skladu sa preporukama i uputstvima proizvođača
- Informiše se o inovacijama na tržištu, u cilju unapređenja kvaliteta svoga rada
- Istražuje novu audio opremu od značaja za snimanje i post produkciju audio sadržaja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Normativi i standardi rada u audio produkciji
- Standardi, pravila i propisi u audio produkciji
- Upotreba informaciono komunikacione tehnologije u radu
- Audio oprema

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Obezbjedivanje funkcionalnosti sredstava za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Pravilno rukuje **audio opremom**, potrebnim za rad

Audio oprema: mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.

- Vršiti redovno i pravilno održavanje audio opreme, prije i nakon korišćenja, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Vršiti kontrolu ispravnosti audio opreme, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Vršiti prijavu kvara audio opreme
- Vodi evidenciju o potrošnji opreme i potrošnog materijala za rad

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Upotreba i održavanje audio opreme
- Procedure u radu

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Komunikacija sa saradnicima i poslovnim partnerima u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i etike

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Komunicira sa autorima, izvođačima i njihovim menadžerima u cilju angažovanja za potrebe snimanja i post produkcije **audio sadržaja**, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i etike

Audio sadržaji: muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.
- Komunicira sa organizacijom za zaštitu autorskog i srodnih prava
- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima, u cilju obezbjeđivanja potrebne opreme i sredstava za snimanje i post produkciju audio sadržaja
- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima, u cilju prikupljanja detaljnih informacija o novoj opremi i priboru za rad, koristeći stručnu terminologiju na maternjem ili stranom jeziku
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima i poslovnim partnerima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije i etike

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Pravila individualnog i timskog rada
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poznavanje stranog jezika

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline, u skladu sa propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar audio realizacije:

- Sprovodi postupke i mjere zaštite na radu prilikom realizacije operativnih i drugih poslova
- Održava radni prostor čistim i urednim prije početka i nakon završenog posla
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Odlaže otpad na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita i zdravlje na radu
- Zaštita životne sredine

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Humanistika i umjetnost Podsektor: Umjetnost
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	2657 Snimatelji i operateri audio-vizuelne opreme
Tipično radno okruženje i uslovi rada	<p>Tehničar audio realizacije može da radi u RTV i TV kućama, kulturnim i muzičkim centrima, privatnim produkcijama i dr.</p> <p>Radi na otvorenom i zatvorenom radnom prostoru u jednoj, dvije ili tri smjene. Poslove obavlja manuelno, stojeći ili sjedeći u zavisnosti od vrste posla. Prilikom obavljanja snimanja i post produkcije zahtjeva se dugo sjedenje i zauzimanje nepravilnih položaja tijela, što može dovesti do mišićnog zamora i iscrpljenosti. U toku svog rada izložen je i negativnom uticaju uređaja za snimanje, kao i zračenja monitora računara. Zbog tačnosti i preciznosti koje su neophodne pri radu, radno vrijeme mora biti ograničeno, kao i praćeno odgovarajućim pauzama u skladu sa individualnim potrebama i mogućnostima potpune koncentracije u cilju zaštite sluha, kao i dobijanja kvalitetnog i obrađenog snimljenog materijala za potrebe post produkcije.</p> <p>Zbog pojedinih faza rada koje obavlja tokom snimanja i post produkcije, važno je da je precizan u radu, ima dobru okulo-motornu koordinaciju, sluh, kao i dobre komunikacijske vještine i vještine timskog rada.</p>
Srodna zanimanja	Pomoćnik audio operatera i Audio operater
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Tehničar/ tehničarka audio realizacije

Kod dokumenta: SZ-020241-TADRL

Datum usvajanja dokumenta: 6. avgust 2025. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: VII sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Ivan Ivanović, muzički umjetnik (smjer snimanje i dizajn zvuka), ton majstor, Muzički centar Crne Gore, Podgorica
2. Igor Vujović, inženjer za živo izvođenje i produkciju, dizajner zvuka, Televizija Crne Gore i Radio Crne Gore, Podgorica
3. Božidar Martinović, inženjer za audio i video tehnologije, saradnik, JU Kulturni centar „Nikola Đurković“ i nastavnik, JU Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Vida Matijan“, Kotor
4. Miroslav Stanišić, gimnazija, audio tehničar, JU Kulturno-informativni centar „Budo Tomović“, Podgorica
5. Darko Nikčević, magistar audiotehnologije, rukovodilac elektroakustičke laboratorije, UCG, Muzička akademija, Cetinje
6. Milivoje Pićurić, magistar kompozitor, nastavnik teorijske grupe predmeta, JU Umjetnička škola za muziku i balet “Vasa Pavić”, Podgorica

Koordinator:

Jelena Knežević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za razvoj kvalifikacija u stručnom obrazovanju, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnostima i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, samostalni savjetnik II za administriranje i dizajn, JU Centar za stručno obrazovanje